

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 29/5/2019
Αριθμ. Πρωτ.: 368/98460

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Κίνδυνος αφανισμού αλιευμάτων στις ελληνικές θάλασσες»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 7311/6-5-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Χ. Χατζησάββας**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η αλιευτική διαχείριση και εκμετάλλευση των ιχθυοτρόφων υδάτων και ειδικότερα τα θέματα προστασίας των αλιευτικών πόρων και της ισορροπίας του θαλάσσιου οικοσυστήματος αποτελούν αρμοδιότητα της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας (Γ.Δ.Α.) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ). Στο πλαίσιο αυτό, έχουν θεσμοθετεί ρυθμιστικά μέτρα για την άσκηση της αλιευτικής δραστηριότητας, με γνώμονα την ορθολογική διαχείριση των ιχθυαποθεμάτων και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις στον τομέα.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΕ, έχουν εκδοθεί και εφαρμόζονται σε όλη την ελληνική Επικράτεια μια σειρά οριζόντιων διατάξεων, όπως:

- ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 1380/2013 περί Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής,
- ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 1224/2009 περί ενός κοινοτικού συστήματος ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων,
- ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1005/2008 για την καταπολέμηση της Παράνομης, Λαθραίας και Άναρχης αλιείας (ΠΛΑ αλιεία),
- ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1967/2006 «σχετικά με τα μέτρα διαχείρισης για τη βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στη Μεσόγειο Θάλασσα» ο οποίος καθορίζει όρους, προϋποθέσεις και μέτρα για την άσκηση της αλιείας στην ευαίσθητη αυτή λεκάνη. Επίσης, θεσπίζονται ελάχιστες αποστάσεις και βάθη για τη χρήση των αλιευτικών εργαλείων (άρθρο 13).

Επιπλέον, σε εφαρμογή του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1967/2006, έχουν θεσπιστεί τα ακόλουθα σχέδια διαχείρισης:

- Σχέδια Διαχείρισης για τη λειτουργία δυναμικών αλιευτικών εργαλείων: α) μηχανότρατες: αριθμ. 271/2576/9-1-2014 (Β'58/16-1-2014) Υ.Α., β) γρι-γρι για μικρά πελαγικά: αριθμ. 9131.4/2/2012/2-5-2012 (Β'1519/4-5-2012) Υ.Α., γ) για τις βιντζότρες: αριθμ. 6719/146097/29-12-2016 (Β'4348/30-12-2016) Υ.Α. & αριθμ. 2054/131362/28-9-2018 (Β'4421/4-10-2018) Υ.Α.,
- Σχέδιο Διαχείρισης στο πλαίσιο υποχρέωσης μείωσης των απορρίψεων για την αλιεία μικρών πελαγικών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/161/23-10-2017,

- Σχέδιο Διαχείρισης στο πλαίσιο υποχρέωσης για τη μείωση των απορρίψεων βενθικών ειδών για τα οποία εφαρμόζεται ελάχιστο μέγεθος, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/2036/18-10-2018.

Στα ως άνω σχέδια διαχείρισης τίθενται αυστηροί όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας και ελέγχου των δραστηριοτήτων αυτών των εργαλείων. Με τον Εκτελεστικό Κανονισμό 404/2011 θεσπίζονται λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή του κοινοτικού συστήματος ελέγχου για την εξασφάλιση της τήρησης των κανόνων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.), με εκτεταμένη αναφορά στο Σύστημα Παρακολούθησης Σκαφών (Κεφ. IV).

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι η Γ.Δ.Α. επεξεργάστηκε νέο θεσμικό πλαίσιο για τον επανακαθορισμό της επαγγελματικότητας των αλιέων, προκειμένου να είναι πιο σαφείς οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης, ανανέωσης και μεταβίβασης αλιευτικών αδειών.

Όσον αφορά τον τομέα της παράκτιας αλιείας, επισημαίνεται ότι το ΥΠΑΑΤ προβάλλει και στηρίζει τη σημαντικότητα, τον παραδοσιακό χαρακτήρα και την επιλεκτικότητα της παράκτιας αλιείας.

Ειδικότερα, αναφέρεται ότι το διάστημα 29-30/03/2017 διοργανώθηκε στη Μάλτα, στο πλαίσιο της Προεδρίας της ΕΕ, Υπουργική Διάσκεψη για την αλιεία στη Μεσόγειο προκειμένου να χαραχθεί μια νέα στρατηγική για τα επόμενα 10 χρόνια που θα βασίζεται στη συνεργασία όλων των παράκτιων κρατών με στόχο να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των πόρων, με βάση τις βέλτιστες επιστημονικές γνωμοδοτήσεις και λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικοοικονομικές πιυχές. Κατά την συνάντηση υιοθετήθηκε μια κοινή υπουργική δήλωση (Μάλτα MedFish4Ever) για το μέλλον της αλιείας στη Μεσόγειο, σε συνέχεια της δήλωσης που εγκρίθηκε στη Βενετία το 2003, όπου θέτει ως προτεραιότητα την ανάπτυξη της παράκτιας αλιείας στην περιοχή κατά τα επόμενα 10 χρόνια, καθώς και την καταπολέμηση της Παράνομης αλιείας (ΠΛΑ), τη συλλογή δεδομένων, τις επιστημονικές συμβουλές, και τα αξιόπιστα μέτρα διατήρησης.

Επιπρόσθετα:

α) Με την Υ.Α. 167378/14-5-2007 (Δ'241/4-6-2007, διόρθωση σφάλματος Δ'392/24-8-2007) ορίστηκαν περιοχές με θαλάσσια βλάστηση Ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*), που βρίσκονται εντός του Δικτύου Natura 2000, στις οποίες απαγορεύθηκε η αλιεία με συρόμενα εργαλεία.

β) Με την Υ.Α. 2442/51879/28-4-2016 (Δ'118/17-5-2016), όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ. 2826/68784/26-6-2017 (Δ'175) όμοιά της, ορίστηκαν θαλάσσιες περιοχές με βλάστηση ιδίως από Ποσειδωνία, που βρίσκονται εκτός του Δικτύου Natura 2000, στις οποίες απαγορεύθηκε η αλιεία με συγκεκριμένα αλιευτικά εργαλεία.

Δεδομένου ότι οι ζώνες απαγόρευσης, όπως αυτές περιγράφονται στις ανωτέρω (β) αναφερόμενες Αποφάσεις, δεν προσδιορίζονταν με σαφήνεια, κρίθηκε σκόπιμη η βελτίωση οριοθέτησης των περιοχών απαγόρευσης αλιείας με τη χρήση γεωγραφικών συντεταγμένων. Ως εκ τούτου εκδόθηκε η αριθμ. 2886/142447/26-2-2019 Υ.Α. (Δ'105/12-3-2019, διόρθωση σφάλματος Δ'192/22-4-2019).

γ) Με την Υ.Α. 3380/86293/10-8-2017 (Β'3214/14-9-2017) τροποποιήθηκε το θεσμικό πλαίσιο για την αλιεία των μεγάλων πελαγικών ιχθύων, με κύριο στόχο την ορθολογική κατανομή των αδειών αλίευσης τόννου.

δ) Στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 20 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1380/2013, με το π.δ. 24/5-3-2018 (Α' 51) απαγορεύτηκε η αλιεία σε θαλάσσια περιοχή νότια της νήσου Θάσου για την προστασία νεαρών ατόμων μπακαλιάρου (*Merluccius merluccius*), δεδομένου ότι στην περιοχή έχει εντοπιστεί νηπιοτροφείο του είδους.

ε) Με το π.δ. 48/15-5-2018 (Α'90), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 78 (παρ. 4) του ν. 4582/11-12-2018 (Α'208), ρυθμίστηκε η αλιεία ειδών ολοθούριων του γένους *Holothuria* spp, για τη χρήση τους ως δόλωμα στην επαγγελματική και ερασιτεχνική αλιεία, καθώς και για ανθρώπινη κατανάλωση.

στ) Με την Υ.Α. 1177/57236/21-3-2019 θεσπίστηκαν διαχειριστικά μέτρα για την αλιεία του είδους συμακό γαριδάκι (*Plesionika narval*).

Επιπλέον, σημειώνεται ότι προγραμματίζεται χαρτογράφηση κοραλλιογενών ενδιαιτημάτων και αοβεσοφυκτικών βυθών και ακολούθως θέσπιση αντιστοικών απαγορεύσεων αλιείας (σε εφαρμογή του άρθρου 4, του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1967/2006).

Όσον αφορά το θέμα της εισόδου, εγκατάστασης και εξάπλωσης πληθυσμών ξενικών-χωροκατακτητικών ειδών τα οποία αποτελούν κίνδυνο για τα αλιεύματα των ελληνικών θαλασσών, για τη δημόσια υγεία και επηρεάζουν τις οικονομικές δραστηριότητες του αλιευτικού τομέα αναφέρεται ότι παρακολουθείται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Ειδικότερα, σημειώνεται ότι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020, στηρίζει τη συλλογή αλιευτικών δεδομένων (άρθρο 77). Πιο συγκεκριμένα με την αριθμ. 1617/09-12-2016 Απόφαση έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα η πράξη «Εκπόνηση Εθνικού Προγράμματος συλλογής αλιευτικών δεδομένων στο πλαίσιο Ενωσιακών και Εθνικών απαιτήσεων» με συνολική Δημόσια Δαπάνη 19.177.775 €, γεγονός που διασφαλίζει την απρόσκοπτη χρηματοδότηση της υλοποίησής της. **Στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογής Αλιευτικών Δεδομένων προβλέπεται η καταγραφή ξενικών ειδών σε περίπτωση που περιλαμβάνεται στο αλιεύμα ως παρεμπόδιον.**

Επίσης, αναφέρεται ότι η Διεύθυνση Αλιείας και Διαχείρισης Αλιευτικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ συνεργάζεται με ερευνητικούς φορείς και Πανεπιστήμια, προκειμένου να ενημερώνεται για τα νέα στοιχεία που προκύπτουν από την έρευνα ειδικά για το είδος λαγοκέφαλος (*Lagocerphalus scleratus*) με απώτερο σκοπό τη διαμόρφωση απόψεων και την υποβολή προτάσεων για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Επίσης, ζήτησε από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Αλιείας και Θάλασσας της Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ χρηματοδότηση μελέτης για την εκτίμηση της διασποράς των κύριων χωροκατακτητικών ξενικών ειδών (ΧΞΕ) που απαντούν στις ελληνικές θάλασσες και προτάσεις για ανάσχεση της εξάπλωσής τους ή/και την εμπορική αξιοποίησή τους.

Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι η χώρα μας είναι συμβαλλόμενο μέρος σε Περιφερειακές και Διεθνείς Οργανώσεις Διαχείρισης της Αλιείας (GFCM, ICCAT, ACCOBAMS κλπ), οι οποίες έχουν υιοθετήσει μέτρα για την προστασία υδρόβιων οργανισμών (μεταξύ των άλλων και τα θαλάσσια θηλαστικά). Τα μέτρα αυτά υποχρεωτικά ενσωματώνονται στη νομοθεσία των συμβαλλομένων μερών. Εκπρόσωποι της Διεύθυνσης Αλιείας και Διαχείρισης Αλιευτικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ συμμετέχουν, κατά το δυνατόν, στις συναντήσεις που πραγματοποιούνται.

Σημειώνεται επιπλέον ότι, η Ευρωπαϊκή Ένωση και, κατά συνέπεια, τα Κράτη Μέλη της, είναι συμβαλλόμενο μέρος στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας της 10ης Δεκεμβρίου 1982 («UNCLOS»), και έχει κυρώσει τη συμφωνία των Ηνωμένων Εθνών της 4ης Αυγούστου 1995 για την εφαρμογή των διατάξεων της σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας, της 10ης Δεκεμβρίου 1982, όσον αφορά τη διατήρηση και διαχείριση των αλληλοεπικαλυπτόμενων και των άκρως μεταναστευτικών αποθεμάτων ιχθύων («συμφωνία του ΟΗΕ για τα αποθέματα ιχθύων») και έχει αποδεχτεί τη συμφωνία της 24ης Νοεμβρίου 1993 για την προώθηση της τήρησης διεθνών μέτρων διατήρησης και διαχείρισης από αλιευτικά σκάφη στην ανοικτή θάλασσα του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO). Με τις εν λόγω διατάξεις καθορίζεται, πρωτίστως, η αρχή της υποχρέωσης όλων των κρατών να θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίζεται η βιώσιμη διαχείριση των θαλάσσιων πόρων και η μεταξύ τους συνεργασία προς το σκοπό αυτό.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 508/2014, άρθρο 40 παρ. 1 σημείο θ) προκειμένου να προστατευθούν και να αποκατασταθούν η θαλάσσια βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα στο πλαίσιο των βιώσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων και με

τη συμμετοχή αλιείων, κατά περίπτωση, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) μπορεί να στηρίζει συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στη διατήρηση και βελτίωση της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, όπως η αποκατάσταση συγκεκριμένων θαλάσσιων και παράκτιων οικοτόπων για τη στήριξη βιώσιμων αλιευτικών αποθεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της επιστημονικής προετοιμασίας και αξιολόγησής τους. Στο πλαίσιο αυτών, έχουν ήδη ενταχθεί και υλοποιούνται 2 τεχνητοί ύφαλοι, δηλαδή η Έκτασκη τεχνητού υφάλου στην περιοχή Κίτρους Ν. Πιερίας με προϋπολογισμό 351.912 € Δημόσια Δαπάνη και η Έκτασκη τεχνητού υφάλου στην περιοχή Λιτοχώρου Ν. Πιερίας με προϋπολογισμό 779.869,29 € Δημόσια Δαπάνη. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Αλιείας και Θάλασσας του ΥΠΑΑΤ πρόκειται σύντομα να προβεί στην έκδοση πρόσκλησης για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη (ΧΞΕ).

Επίσης, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020, όπως προαναφέρθηκε, στηρίζει τον έλεγχο και την επιθεώρηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, μέσω της ένταξης και υλοποίησης των έργων:

- «Προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος επιτήρησης και παρακολούθησης θαλάσσιας κυκλοφορίας Βορείου Αιγαίου» (Δημόσια Δαπάνη: 4.000.000 Ευρώ).
- «Μελέτη και Ανάπτυξη Εθνικής Ναυτιλιακής Θυρίδας» (Δημόσια Δαπάνη: 1.149.223 Ευρώ).
- «Προμήθεια συσκευών AIS, παρελκόμενου εξοπλισμού και λογισμικού» (Δημόσια Δαπάνη: 850.000 Ευρώ).

Σχετικά με το θέμα της αλιευτικής δραστηριότητας από αλιευτικά σκάφη τρίτων χωρών εντός των χωρικών μας υδάτων, σημειώνεται ότι η Οργάνωση Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (Food and Agriculture Organization of the United Nations-FAO) θέσπισε το έτος 2001 ένα διεθνές σχέδιο δράσης για την πρόληψη, την αποτροπή και την εξάλειψη της Παράνομης, Λαθραίας και Άναρχης Αλιείας. Επιπλέον, οι περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας [Γενική Επιτροπή Αλιείας για τη Μεσόγειο (General Fisheries Commission for the Mediterranean-GFCM), Διεθνή Επιτροπή για τη Διατήρηση των Θυννοειδών του Ατλαντικού (International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas-ICCAT) κ.λπ.] θέσπισαν σειρά μέτρων με σκοπό την αποτροπή της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2 α) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1005/2008 του Συμβουλίου «...περί δημιουργίας κοινοτικού συστήματος πρόληψης, αποτροπής και εξάλειψης της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας...» ως παράνομη αλιεία, χαρακτηρίζονται μεταξύ άλλων οι αλιευτικές δραστηριότητες οι οποίες διεξάγονται από ημεδαπά ή αλλοδαπά αλιευτικά σκάφη σε θαλάσσια ύδατα υπό τη δικαιοδοσία κράτους, χωρίς την άδεια του εν λόγω κράτους, ή κατά παράβαση της νομοθεσίας και των κανονισμών του. Συνεπώς, η άσκηση αλιείας από αλιευτικά σκάφη τρίτων χωρών εντός των χωρικών μας υδάτων (εντός των 6 ν.μ.), χωρίς να πληρούνται οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις, είναι παράνομη δραστηριότητα.

Διευκρινίζεται ότι, ο έλεγχος των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα εθνικά χωρικά μας ύδατα εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Επίσης, αναφέρεται ότι το ΥΠΑΑΤ δια της αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας:

➤ επανειλημμένα και σε όλα τα επίπεδα, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε επίπεδο Διεθνών Οργανισμών, θέτει το θέμα των προκλήσεων και παραβιάσεων των εθνικών χωρικών μας υδάτων, αλλά και των κανόνων της υπεύθυνης αλιείας, από αλιευτικά σκάφη Τρίτων Χωρών, αιτούμενο ανάληψη σχετικής δράσης στο πλαίσιο της νομιμότητας και

➤ σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Εξωτερικών και Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε

τακτά χρονικά διαστήματα, στοιχεία αναφορικά με τις διοπεύσεις αλιευτικών σκαφών Τρίτων Χωρών σε ελληνικά χωρικά ύδατα που πραγματοποιούνται από σκάφη της Ελληνικής Ακτοφυλακής και της FRONTEX. Δεδομένου του απόρρητου χαρακτήρα της ανωτέρω διαδικασίας, οι ενέργειες αυτές δεν είναι δημοσίως ανακοινώσιμες.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΤΕΛΙΓΙΟΡΙΔΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
-Γρ. κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Χ. Χατζησάββα